

OBSAH

Předmluva	3
Zdravotní charakteristika prací v hlubině	4
ČÁST VŠEOBECNÁ	5
I. Pracovní proces	5
Energetická nákladnost hornické práce	5
Nároky na pohybové ústrojí	7
Účast nervového systému	7
Účast zraku	8
Účast sluchu	11
II. Pracovní prostředí v podzemí	14
Tepelný stav prostředí	14
Barometrický tlak	20
Důlní ovzduší	20
1. Přítomnost plynů a par	20
Kyslík	21
Kysličník uhlíčitý	22
Kysličník uhelnatý	22
Methan	23
Záduchy	24
Sirovodík	25
Ostatní plyny a páry (kysličník siřičitý, kompresorové plyny, benzen, radon)	26
2. Prašnost	27
Účín prachu	28
Kvantitativní sledování účínu prachu	33
Protiprašná opatření	36
Větrání	38
Expozice kůže	39
Úrazovost	41
Individuální ochranná opatření	43
III. Vliv práce v podzemí na zdravotní stav horníků	44
Choroby respiratorního systému	44
Onemocnění horních cest dýchacích	44
Chronická bronchitida	45
Emfysem plic	48
Zaprášení plic	50
Tuberkulóza plic	57
Choroby pohybového ústrojí	58
Revmatické choroby v nejširším slova smyslu	58
Onemocnění při práci s pneumatickými nástroji	63
Choroby kožní	66
Externí otitidy	68
Nystagmus	68
IV. Kontraindikace pro posuzování způsobilosti k práci v podzemí	70
ČÁST SPECIÁLNÍ	75
Profese a práce v hlubině	75
Seznam profesí v hlubině	75
Zdravotní charakteristiky vybraných povolání	79
Metodika výběru	79
Metodika zpracování	79
Vybrané charakteristiky:	83
1. Razič překopu	83
2. Razič chodby	83

3. Rubáč	84
4. Obsluhovač dopravního pásu, žlabu nebo hřeblového dopravníku	85
5. Plnič vozíků z pásu, žlabu, sýpu nebo jiného dopravního zařízení	85
6. Odbíhač	86
7. Obsluhovač výklopníku	86
8. Vrátkář u šachtice (šibíku) bez jízdy mužstva	87
9. Narážec při strojním narážení	88
10. Vrátkář na úpadní; brzdič na svážné	88
11. Připínač na svážné nebo úpadní	89
12. Přepínač důlní lanovky	90
13. Hlídač na lanovce	90
14. Strojník hlavní důlní lanovky	91
15. Lokomotivář	91
16. Průvodčí vlaku	92
17. Narážec při strojním narážení	92
18. Vybíhač [při ručním a strojním narážení]	93
19. Obsluhovač skipu	93
20. Mazač strojního zařízení	93
21. Zámečník	94
22. Elektrikář	95
23. Údržbář drah	95
24. Dřevič	96
25. Tesař	96
26. Zedník	97
27. Čistič uhelné drti; čistič stok	98
28. Kropič a plnič vodních uzávěr	98
29. Práškař	99
30. Zakalovač záparů	99
31. Požárník	100
32. Čerpač	100
33. Vrtač při výzkumných a zabezpečovacích vrtech	101
34. Palní	101
35. Pomocný dělník pro různé práce	102

Ed. 60656

ZDRAVOTNICKÉ AKTUALITY
 MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ
 Svazek 138

MUDr. Jiří Stiksa

PRÁCE V DOLE A ZDRAVÍ HORNÍKA

Vydalo Státní zdravotnické nakladatelství, n. p., Praha 1, Malostranské nám. 28 — Šéfredaktor nakladatelství: Doc. MUDr. Zdeněk Macek — Odpovědná redaktorka: Dana Kalivodová — Technická redaktorka: Marta Vodičková — Korektor: Vladimír Novák — K sazbě: 28. 5. 1960 — K tisku: 18. 8. 1960 — D-03* 01146 — Vyšlo: v říjnu 1960 — Vydání: 1. — Náklad: 1000 výtisků — Stran: 104 — Vyobrazení: 1 — PAP: 3,25 — VA: 7,50 — AA: 7,23 — Vytiskly a knihařsky zpracovaly Středočeské tiskárny, n. p., provozovna 101, Praha 1, Hálkova 2, ze sazby písmem

Public na papíru 5153-01, 61X86, 70 g.

301 08/29 — 49846/56 — D/1 — 1243 — 5%

Cena kart. výtisku Kčs 5,80
 56/III — 4

Účelová publikace ministerstva zdravotnictví